

Nr 489

Av herr **Huss m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående den tekniska skolutbildningen.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 63 till 1956 års riksdag angående den tekniska skolutbildningen behandlas på grundval av 1948 års tekniska skolutrednings betänkande bl. a. utbyggnaden av de högre tekniska läroverken. I propositionen föreslås inrättandet av ett nytt läroverk och viss ökning av redan befintliga.

Gymnasieorganisationen föreslås sålunda utvidgad genom att antalet klassavdelningar i första klassen ökas från nuvarande 37 till 46, det nyinrättade läroverket medräknat, alltså en total ökning av 9 klassavdelningar, motsvarande omkring 270 nyintagna elever. Med avseende på den tekniska linjeuppdelningen föreslås i propositionen nya facklinjer vid gymnasierna inom husbyggnadsteknik, maskinteknik, elektroteknik, pappersteknik, värme- och sanitetsteknik, merkantilteknik och produktionsteknik.

Fackskoleorganisationen tillgodoses i propositionen genom att två nya fackskolelinjer föreslås, en i verkstadsteknik och en i väg- och vattenbyggnadsteknik.

I propositionen framhålles, att en fortsatt utbyggnad av det tekniska läroverksväsendet bör komma till stånd.

I dagens industriella läge med dess otillfredsställda behov av ingenjörer anse vi det vara väl motiverat, att de tekniska läroverkens kapacitet och anpassningsförmåga ökas. Man kan endast beklaga, att icke åtgärder i den riktningen redan för några år sedan blevo vidtagna. Särskilt angeläget är det nu att ökningen av ingenjörsbeståndet inträder så snabbt som möjligt. Det dröjer tyvärr minst tre år innan de elever, som börja i tekniska gymnasiet instundande höst, äro färdiga med sin skolgång och i allmänhet fyra år, på grund av värnpliktstjänstgöringen, innan de kunna komma till nytta i det industriella arbetet.

En ökning med 270 gymnasieingenjörer år 1959 eller 1960 (eller kanske 200 på grund av oundviklig avgång) står knappast i riktig proportion till den stora och efter allt att döma växande teknikerbristen. Den föreslagna ökningen av elevantalet vid de tekniska gymnasierna är enligt vår uppfattning otillräcklig. Kungl. Maj:ts försiktighet i utbyggnadsförslaget förklaras kanske av strävan att begränsa anspråken på nybyggen i samband med elevantalets tillväxt. Vi skola i det följande anvisa en väg att öka antalet nyintagna elever utan att några nya anspråk på byggnadsinvesteringar uppstå.

Vid ett närmare studium ur näringsgeografisk synpunkt av utbyggnads-

förslaget enligt propositionen är det påfallande, att ett av vårt lands mest koncentrerade industriområden med tätt liggande industriorter och betydande städer icke blivit tillgodosett vid den föreslagna ökningen av elevantal och linjeutrustning. Vi syfta på sydvästra delen av Malmöhus län, där högre tekniska läroverket i Malmö med sina två parallellavdelningar alltjämt skall svara för utbildningen av gymnasieingenjörer. Det gäller här att tillvarataga ett studiebehov i första hand för en befolkning på åtminstone 300 000, vilka ha sina hem så belägna, att elever under skolgången i Malmö icke behöva bo inackorderade och därför kunna fullborda sina studier med jämförelsevis ringa kostnader. En annan sida av saken är att inom detta industriområde finnas samlade större delen av de sydliga landskapens mekaniska verkstadsindustri och metallvarumanufaktur, varvsindustri, cementindustri, grafisk industri och textilindustri, åtminstone hälften av gummi-, läder- och kemisk industri samt en stor del av sockerindustrien. Sydligaste Sveriges elkraftförsörjning har sitt administrativa centrum och sina största värmekraftkällor i Malmö. Denna industriella koncentration och en mot densamma svarande byggnadsverksamhet, teknisk förvaltning, handel med industriens produkter och förnödenheter samt teknisk service av skilda slag göra sydvästra Skåne till ett område, där behovet av tekniskt utbildad arbetskraft är särskilt stort. Att för ungdomen i denna landsdel bereda tillgång till studier i hemorten för näringslivets speciella behov genom att ordna teknisk undervisning i tillräcklig omfattning och med lämplig specialisering är en angelägenhet, som icke får glömmas bort, när nu frågorna kring vårt tekniska läroverkswäsende komma på riksdagens bord.

Att malmögymnasiet med sina två parallellavdelningar är numerärt otillräckligt, därom vittnar även relationen mellan antalet inträdessökande och antalet intagna elever. Under de två senaste åren sökte till gymnasiets första klass 121 resp. 134, medan 55 i medeltal kunna tagas in. Avvisade godkända sökande hade väl räckt till att fylla ytterligare en parallellavdelning.

En ökning av malmögymnasiet med en tredje parallellavdelning kan ske utan nybygge eller avsevärda inredningsarbeten, enär Malmö stads skolor för yrkesundervisning, som till betydande del ha lokaler gemensamma med högre tekniska läroverket, ta sitt nyuppförda skolkomplex i bruk redan hösten 1956. Härvid erhåller läroverket ett tillräckligt tillskott av goda lokaler, lämpliga som klassrum, ritsalar och om så erfordras för vissa laboratorier efter nödiga installationer. Det synes alltså föreligga starka skäl för att riksdagen beslutar att ytterligare en parallellavdelning inrättas vid tekniska gymnasiet i Malmö från och med läsåret 1956/57.

Gymnasiet vid malmöläroverket har hittills varit organiserat som ett s. k. allmänt tekniskt gymnasium, en gymnasielinje, som av industrien ansetts vara mycket värdefull och vars bestånd även i fortsättningen för-

ordats bl. a. i remissyttrandena med anledning av tekniska skolutredningen. Industriens växande behov av elektrotekniskt utbildade ingenjörskrafter har under senare år gjort sig starkt gällande icke minst i samband med den överallt framträngande automationen, som redan i dag sätter sin prägel på en betydande del av många industriers maskinutrustning. "Elektrisk anläggningsteknik med särskild uppmärksamhet riktad på den industriella elektroniken" skulle enligt industriella och vetenskapliga fackmäns utsagor vara ett synnerligen önskvärt och lämpligt mål för en nutida elektroteknisk gymnasielinje. Med tillstyrkan från industrihåll och med livligt instämmande från teknisk och vetenskaplig expertis har malmöläroverkets styrelse hos 1948 års tekniska skolutredning år 1954 begärt, att en sådan linje skulle inrättas vid läroverkets *gymnasium*. Utredningen har ansett, att en elektroteknisk *fackskolelinje* som en andra etapp efter den nya gymnasielinjen i Hälsingborg borde planeras. Förslaget blev alltså ställt på framtiden. I Kungl. Maj:ts proposition framhålles, att vid den fortsatta utbyggnaden också bör prövas det från malmöhåll framkomna uppslaget att i Malmö inrätta en *elkraftteknisk gymnasielinje med särskild inriktning på industriell elektronik*. Därigenom skulle det, enligt vad statsrådet framhåller i propositionen, bli möjligt att pröva kombinationen allmän linje och facklinje på gymnasiet samt jämväl att vinna erfarenheter av frågan, huruvida utvecklingen kan komma att kräva en annan differentiering än den, som nu sker på elkraftteknik och teleteknik.

Vi ansluta oss till denna i propositionen framförda syn på differentieringsfrågan, vilken innebär, att riksdagen, med hänsyn till vikten av ett skyndsamt ingripande, beslutar om inrättande av en elektroteknisk gymnasielinje i Malmö, som från början av läsåret 1957/58 från och med gymnasiets andra klass skall differentieras från övriga gymnasieklasser, vare sig dessa vid denna tidpunkt utgöras av tre parallellavdelningar, enligt vårt ovan gjorda förslag, eller endast bestå av de två parallella avdelningar, som gymnasiet redan nu omfattar. Icke heller denna differentiering kräver nybyggnad.

Med stöd av det anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta dels att ytterligare en parallellavdelning inrättas vid tekniska gymnasiet i Malmö fr.o.m. läsåret 1956/57 och dels att en elektroteknisk gymnasielinje inrättas vid samma gymnasium fr.o.m. läsåret 1957/58 med differentiering från övriga gymnasieklasser på sätt som ovan anförts.

Stockholm den 22 februari 1956

Ragnar Huss

Axel E. Svensson

Rud. Anderberg

Erik Hagberg